

Slavnostni govornik: Dr. Bojan Potočnik – predsednik OZSČ - Creina

Lokacija: gorski prelaz Jezerski vrh

Datum: 26.6.2021

Spoštovani krajanje Jezerskega, veteranke in veterani, gospe in gospodje, dragi gostje,

Prijazno pozdravljeni in dobrodošli na jubilejni spominski svečanosti v počastitev dogodkom na MP Jezersko pred tridesetimi leti in praznovanju 30. letnice samostojne države Republike Slovenije.

Današnje srečanje v spomin dogodkom na tem mejnem prehodu, ki so se dogajali pred tridesetimi leti, ni zgolj obujanje spomina na takratne težavne in nepredvidljive čase, ki so v pogojih pretečega delovanja sovražne vihre vse pripadnike takratne milice, TO, carine in krajanov Jezerskega povežalo v čvrst nezlomljiv organizem. To je bil edini mejni prehod, ki je tem kritičnem obdobju deloval, ko so bili vsi ostali prehodi zaprti. Preko tega mejnega prehoda se je v skrajno napetih razmerah prepeljal tudi precejšen del vojaške opreme za potrebe TO in Milice.

V vsaki situaciji je vedno potrebno preceniti vse pozitivne in negativne učinke slehernega dejanja. Človek vedno strmi k temu, da bi dosegel nekaj več, da bi bil boljši, uspešnejši, in da bi se ob vsem še dobro počutil ali užival, kot temu radi rečemo. Vsi vemo, da temu ni tako, da so ob vsem vedno tudi učinki, ki nam niso pogodu. Za osamosvojitveno vojno in obdobje v celotnem letu 1991 je značilno, da je v največji meri prevladala modrost in zdrav človeški razum. Menim, da ni potrebno ponavljati in naštevati predhodno izvedenih ukrepov, dejanj in preudarnih odločitev, ki so pripeljali do končnega priznanja Republike Slovenije.

Sedaj, po 30 letih, ko se v mislih poglabimo na prehojeno pot, lahko dokaj hitro presodimo, koliko so bile uresničene naše takratne sanje in stremljenje k nečemu, kar nas je v vsem obsegu utirilo v pot držav in narodov Evrope, kamor smo bili sprejeti odprtih rok in kjer se sliši tudi naša, slovenska, beseda. Sam osebno sem si tako nekako tudi predstavljal. Spominjam se tudi prvih vstopov tujega kapitala na naš trg, ko so nekateri govorili – *»pokupili nas bodo tujci«*... Ali res, sem se vprašal!? Kdo je pravzaprav tujec? Moje pojmovanje te besede je slonel na razlagi mojih staršev, da je tujec vsakdo, ki ga ne poznam! Kasneje so rekli in govorili: tujci so nas okupirali, vendar smo se jim uprli, jih pregnali z naše zemlje, saj smo zmagali skupaj z državami zmagovite koalicije, ki je v obdobju 2. svetovne vojne premagala fašizem in nacizem. Sedaj, ko smo vpeti v evropsko in svetovno ekonomijo, ko smo v minulih 30-tih letih imeli možnost potovati in pridobivati izkušnje iz celega sveta, se je pojmovanje besede tujec zelo spremenil. Noben domači ali tuji investitor ne vlaga svojega kapitala v nekaj, da bi ga izgubil. Vsak se zaveda, da so ljudje največja vrednost. Če so ljudje srečni in zadovoljni v svoji delovni sredini in v bivalnem okolju, potem je dobro tudi podjetje, mesto in država. Vsa omenjena dejstva nas delajo velike in občutek, da smo majhna država ni več pojem, ki bi nas potiskal k tlom. Poglejmo samo področje kulture, športa in znanosti, medicine... Tudi v tujini smo našli dobre prijatelje, ljudi z demokratičnimi nazori, ki spoštujejo sočloveka ne glede na narodnost, vero ali barvo kože. Posledično se je Slovenija razvila v moderno civilizirano evropsko državo, v kateri se vse bolj krepi demokracija, vladavina prava in spoštovanje človekovih pravic. Kjerkoli sem bil, sem vedno doživel nekaj, kar me je krepilo v dožemanju družbe, socialnega okolja in specifičnosti življenja ljudi v konkretni sredini. Ko človek vidi srečne in zadovoljne ljudi, je srečen tudi sam. Lahko pa si še tako bogat, to ni pomembno, če si med trpečimi ljudmi, predvsem tistimi na vojnih območjih ali pa, ko pride bolezen, podobno, kot sedaj, ko smo bili vsi neposredno in iznenada žrtve korone, ko sta nas prežemala strah, negotovost in svojevrstno trpljenje. Danes, smo se tako lahko zbrali tukaj, hvaležni vsem, ki so z nadčloveškimi napori pripomogli k temu, da smo utrpeli le nujne posledice. Pridobljene izkušnje pa bodo zagotovo v pomoč pred nepredvidljivimi podobnimi nesrečami v prihodnje.

In zdaj še nekaj besed o mojem osebnem doživljanju mejnega prehoda Jezersko, s katerim sem se prvič srečal kot miličnik pripravnik že leta 1971. Kot ljubitelj gora sem bil prežet z lepotami tega

kraja, pa tudi ljudmi, ki so specifični in po marsičem različni od prebivalcev drugih krajev po Sloveniji. To je bil tudi razlog, da sva z mojo pokojno ženo Silvo, ki je bila leta 1991 špediterka na tem mejnem prehodu na Jezerskem zgradila hišo in tukaj preživela najlepša leta najine družine. Spoznal sem skoraj vse ljudi tega kraja. Skupaj smo se soočali s kakšnimi težavnimi vremenskimi razmerami, skupaj smo gradili javno vodovodno omrežje, pa sodelovali pri obnovi farovža, lovskih akcijah itd. V posebno čast in ponos mi je tudi dejstvo, da sem v sobivanju na Jezerskem v letih 1980 do 1992 spoznal družino Karničar, ki je ponesla ime Jezerskega in Slovenije v svet. Tudi sicer so krajanji v občini Jezersko specifični. Ponosni na svoj prečudoviti kraj, navajeni trdega dela in vedno odločni na svoji poti. Tudi, če nastane kakšna iskrica v medsebojni komunikaciji, pa vedno, ko je to potrebno, stopijo skupaj za skupno dobro. Edinstvena pripoved o Jezerjanih je v pristnem jezerskem narečju opisana v knjigi »JEZERSKE ŠTORIJE«, ki ji bodo zagotovo sledila nadaljevanja.

Po osamosvojitvi so se začele dogajati spremembe, o katerih pred tem nismo razmišljali niti v sanjah. Glede na delo, ki sem ga opravljal, me je pot vodila naprej v smeri nadaljnjega izobraževanja doma in v tujini. Že leta 1995 sem v uniformi častnika Slovenske vojske obiskal Združene Države Amerike in med ostalim v naši uniformi tudi hodil po ulicah San Francisca, bil na štabnem usposabljanju v Nemčiji, predaval tujim častnikom o Sloveniji. Skratka skupaj in vsak za sebe pogledajmo 30 let nazaj, kaj vse se je zgodilo in kaj smo dosegli v tem dokaj dolgem obdobju. Danes smo v skupnosti Evropske Zveze skupaj z državami in narodi, s katerimi nas vežejo skupne vrednote in interesi. Evropska Zveza je tako ali drugače postala naša širša domovina za katero želimo, da bi obstala in v kateri bomo lahko vedno našli nove motive in cilje, ki nas bodo plemenitili in nam življenje naredili lepše in varnejše. Slovenija je naša mati, kjer imamo svoje korenine, kjer je naš slovenski narod preživel vse viharje in kjer je bil, je in tudi vedno bo naš dom. Zato je zelo pomembno, da imamo tudi dobre prijatelje. Če se ne motim, smo trenutno v situaciji, ko imamo zelo dobre in prijateljske odnose z vsemi štirimi sosednjimi državami, imamo tudi dober položaj v zvezi NATO, kjer smo se veliko naučili s področja obrambe in varnosti. Da, naša kultura in tradicija, ki nas krasi, postaja drugačna in se spreminja. Postaja bogatejša, saj je vpeta v skupen kulturni evropski prostor. Kljub temu, da se nekateri tega bojijo, nas ne sme biti strah! Zato pa vse drugo, za kar menimo, da je bilo slabo, lahko to popravimo samo mi sami, ki kot državljani upravljamo z našo državo. Pomembno je samo to, da smo aktivni državljani, ki z vso odgovornostjo uresničujemo svoje državljanske pravice in dolžnosti.

Kot vidite smo dokaj dobro prestali tudi pandemijo Covid - 19. Brez doslednega sodelovanja nas vseh in spoštovanja potrebnih ukrepov ne bi uspeli. Seveda so bile ob tem tudi žrtve in nastale so posledice, ki bodo še zahtevale svoj čas, da se odpravijo. Smo pa dokazali, da se zmoremo in smo se sposobni odzvati tudi na najhujše preizkušnje, ki jih življenje postavi pred nas.

Spoštovane veteranke in veterani, kot vidite moj današnji slavnostni govor ni bil kakorkoli politično obarvan. Govoril sem o nas z veliko željo, da nas obeleževanje tridesetega rojstnega dne naša samostojne in neodvisne države med seboj čvrsto poveže v spoštovanju in prijateljstvu, v veri, zaupanju in hrabrosti, da gremo skupaj naprej po poti, ko bomo lahko družno premagovali vse ovire – kakršnekoli že bodo.

Zato ponovna zahvala vsem veterankam in veteranom Jezerskega vrha, predvsem pa krajanom Jezerskega, ki so v času osamosvojitve leta 1991 odigrali svojo vlogo po najboljših močeh.

Iskrene čestitke Slovenija!